

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2025. április 3.*

„Előzetes döntéshozatal – Az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás – Valamely személy Egyesült Királyságnak való átadása büntetőeljárás lefolytatása céljából – Alapvető jog megsértésének veszélye – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikke (1) bekezdésének második mondata – A bűncselekmények és büntetések törvényességének elve – A feltételes szabadságra bocsátás rendszerének az elítéltre nézve hátrányos módosítása”

A C-743/24. sz. [Alchaster II]ⁱ ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Supreme Court (legfelsőbb bíróság, Írország) a Bírósághoz 2024. október 24-én érkezett, 2024. október 22-i határozatával terjesztett elő az

MA

ellen kibocsátott elfogatóparancsok végrehajtására irányuló,

a **Minister for Justice and Equality**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, T. von Danwitz elnökhelyettes, F. Biltgen, C. Lycourgos (előadó), M. L. Arastey Sahún, D. Gratsias és M. Gavalec tanácselnökök, A. Arabadjiev, I. Ziemele, J. Passer, Csehi Z., O. Spineanu-Matei, B. Smulders, M. Condinanzi és R. Frendo bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2025. január 21-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– MA képviselőiben M. Lynam SC, S. Brittain BL és C. Mulholland solicitor,

* Az eljárás nyelve: angol.

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

- a Minister for Justice and Equality és Írország képviselőjében M. Browne Chief State Solicitor, D. Curley, S. Finnegan és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítők: J. Fitzgerald SC és A. Hanrahan SC,
- az Egyesült Királyság kormánya képviselőjében S. Fuller, meghatalmazotti minőségben, segítők: V. Ailes, J. Pobjoy barristers és J. Eadie KC,
- az Európai Bizottság képviselőjében H. Leupold, F. Ronkes Agerbeek és J. Vondung, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. február 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 49. cikke (1) bekezdése második mondatának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának igazságügyi hatóságai által MA ellen büntetőeljárás lefolytatása céljából kibocsátott négy elfogatóparancs Írországban történő végrehajtásával összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az EJEE

- 3 Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény; a továbbiakban: EJEE) 7. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Senkit sem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely az elkövetése idején a hazai vagy a nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni.”

Az uniós jog

- 4 Az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (HL 2021. L 149., 10. o.; a továbbiakban: kereskedelmi és együttműködési megállapodás) tartalmaz többek között egy, a „Bűnüldözési együttműködés és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés” című, a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 522–702. cikkét felölelő harmadik részt.
- 5 A kereskedelmi és együttműködési megállapodás 524. cikke előírja:

„(1) Az e részben előírt együttműködés azon alapul, hogy a Felek és a tagállamok régóta tiszteletben tartják a demokráciát, a jogállamiságot, valamint az egyének alapvető jogainak és

szabadságainak védelmét, többek között az [Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1948. december 10-én elfogadott] Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában és az [EJEE-]ben foglaltak szerint, továbbá jelentőséget tulajdonítanak az említett egyezményben foglalt jogok és szabadságok hazai érvényesítésének.

(2) E rész egyetlen rendelkezése sem módosítja a különösen az [EJEE-]ben, valamint az [Európai Unió és tagállamai esetében a [Chartá]ban tükröződő alapvető jogok és jogelvek tiszteletben tartásának kötelezettségét.”

- 6 A kereskedelmi és együttműködési megállapodás 604. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az elfogatóparancsnak a végrehajtó igazságügyi hatóság általi végrehajtása a következő garanciákhoz köthető:

[...]

c) ha alapos okkal feltételezhető, hogy valós veszély fenyegeti a keresett személy alapvető jogainak védelmét, a végrehajtó igazságügyi hatóság – mielőtt döntene az elfogatóparancs végrehajtásáról – adott esetben további garanciákat kérhet a keresett személlyel való, az átadást követő bánásmódra vonatkozóan.”

- 7 A kereskedelmi és együttműködési megállapodás 613. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„Ha a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó állam által közölt információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadás kérdésében határozzon, kéri, hogy a szükséges kiegészítő információkat, különösen [...] a 604. cikkre [...] tekintettel, soron kívül bocsássák a rendelkezésére, és [...] határidőt szabhat ezek kézhezvételére.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 8 2021. november 26-án a District Judge of the Magistrates' Courts of Northern Ireland (Észak-Írország általános hatáskörű elsőfokú bíróságának körzeti bírója, Egyesült Királyság) négy elfogatóparancsot bocsátott ki MA-val szemben az állítólagosan 2020. július 18. és 20. között Észak-Írországban (Egyesült Királyság) elkövetett, terrorizmussal kapcsolatos bűncselekmények miatt. E bűncselekmények közül az első tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, míg a másik három bűncselekmény határozott ideig tartó szabadságvesztés-büntetés, kiterjesztett időtartamú szabadságvesztés-büntetés, határozatlan ideig tartó szabadságvesztés-büntetés vagy életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetés kiszabását indokolhatja.
- 9 2022. október 24-i ítéletével, valamint az ugyanezen a napon és 2022. november 7-én hozott végzéseivel a High Court (felsőbíróság, Írország) elrendelte MA Egyesült Királyság részére történő átadását, és nem engedélyezte MA számára, hogy fellebbezzon a Court of Appealhez (fellebbviteli bíróság, Írország).
- 10 2023. január 17-i határozatával a kérdést előterjesztő bíróság, a Supreme Court (legfelsőbb bíróság, Írország) engedélyezte MA számára, hogy fellebbezzon a High Court (felsőbíróság) említett ítélete és végzései ellen.

- 11 MA a kérdést előterjesztő bíróság előtt arra hivatkozik, hogy az Egyesült Királyságnak való átadása nem egyeztethető össze a bűncselekmények és büntetések törvényességének elvével, mivel amennyiben szabadságvesztés-büntetésre ítélnék, az esetleges feltételes szabadságra bocsátására az Egyesült Királyságnak a vele szemben indított büntetőeljárás alapját képező bűncselekmények elkövetését követően elfogadott – az e bűncselekmények elkövetésének időpontjában alkalmazandó szabályozásnál szigorúbb – szabályozása lesz irányadó.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság, miután elutasította MA-nak az EJEE 7. cikke megsértésének veszélyére alapított érvelését, úgy értékelte, hogy bizonytalanságok állnak fenn azzal kapcsolatban, hogy ezen túlmenően meg kell-e vizsgálni a Charta 49. cikke (1) bekezdése megsértésének veszélyét, és ha igen, hogyan kell e vizsgálatot elvégezni. Következésképpen 2024. március 7-én úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a kereskedelmi és együttműködési megállapodás értelmezésére vonatkozóan kérdést terjeszt a Bíróság elé.
- 13 A 2024. július 29-i Alchaster ítéletben (C-202/24, EU:C:2024:649) a Bíróság e kérdésre válaszolva megállapította, hogy a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 524. cikkének (2) bekezdését és 604. cikkének c) pontját a Charta 49. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy amennyiben az e megállapodás alapján kibocsátott elfogatóparanccsal érintett személy az Egyesült Királyság részére történő átadásakor a feltételes szabadságra bocsátás feltételeinek az azon bűncselekmény állítólagos elkövetését követő, rá nézve hátrányos módosítása miatt a Charta 49. cikke (1) bekezdése megsértésének veszélyére hivatkozik, amely miatt ellene büntetőeljárás folyik, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak – mielőtt ezen elfogatóparancs végrehajtásáról döntene – külön vizsgálatot kell lefolytatnia e veszély fennállása tekintetében abban az esetben, ha ezen igazságügyi hatóság már kizárta az EJEE 7. cikke megsértésének veszélyét az Egyesült Királyság által ezen egyezmény tiszteletben tartása tekintetében általában biztosított garanciák és ugyanezen személy számára az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt biztosított jogorvoslati lehetőség alapján. E vizsgálat lefolytatását követően ezen igazságügyi hatóság csak akkor tagadhatja meg az említett elfogatóparancs végrehajtását, ha a kibocsátó igazságügyi hatóságtól kért további információk és garanciák alapján objektív, megbízható, pontos és kellően naprakész adatokkal rendelkezik annak bizonyítására, hogy valós veszélye áll fenn annak, hogy a szóban forgó bűncselekmény elkövetésének napján hatályban lévő büntetési tétel tényleges mértéke módosul, aminek következtében az eredetileg előírtnál szigorúbb büntetés kerül kiszabásra.
- 14 E válaszra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 613. cikkének (2) bekezdése alapján kérte, hogy az Egyesült Királyság hatóságai kiegészítő információkat bocsássanak rendelkezésre az Egyesült Királyság azon szabályozására vonatkozóan, amely abban az esetben alkalmazandó, ha MA-t a vele szemben indított eljárás tárgyát képező bűncselekmények közül egy vagy több miatt elítélik. A District Judge of the Magistrates' Courts of Northern Ireland (Észak-Írország általános hatáskörű elsőfokú bíróságának körzeti bírója) 2024. szeptember 17-én válaszolt e kérelemre.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság - többek között e válasz alapján – kifejti, hogy az alapügyben szóban forgó bűncselekmények feltételezett elkövetésekor Észak-Írországban alkalmazandó szabályozás szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés-büntetést kiszabó bíróságnak olyan „szabadságvesztési időtartamot” kell megállapítania, amely nem haladhatja meg a kiszabott büntetés felét, és amelynek végén az elítéltet kötelező jelleggel feltételes szabadságra kell bocsátani.

- 16 Az Észak-Írországbán 2021. április 30-tól alkalmazandó új szabályozás értelmében – amelynek hatálya az ezen időpont előtt elkövetett bűncselekményekre is kiterjed – a „meghatározott terrorista bűncselekmény” (*specified terrorism offence*) miatt kiszabott, határozott ideig tartó szabadságvesztés-büntetés a bíró által meghatározott „megfelelő szabadságvesztési időtartamból” és egy további egyéves időtartamból áll, amely alatt az elítélt feltételes szabadságon tartózkodik, és ezek együttes időtartama nem haladhatja meg a kiszabható szabadságvesztés maximális időtartamát. E személy ezenkívül a „megfelelő szabadságvesztési időtartam” kétharmadának letöltése után feltételes szabadságra bocsátható, feltéve, hogy a Parole Commissioners (feltételes szabadságra bocsátási biztosok, Egyesült Királyság) meggyőződtek arról, hogy a társadalom védelme már nem teszi szükségessé a további fogva tartását.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy MA kifogásai kizárólag a határozott ideig tartó szabadságvesztés-büntetésre vonatkozó szabályozás módosításaira vonatkoznak, így a kiterjesztett időtartamú szabadságvesztésre, határozatlan ideig tartó szabadságvesztésre vagy életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt személy feltételes szabadságra bocsátására vonatkozó szabályok az alapügy szempontjából nem relevánsak.
- 18 E bíróság úgy véli, hogy fennáll a konkrét lehetősége annak, hogy MA-t az Egyesült Királyságnak való átadása esetén határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik. E bíróság – jelezve, hogy az alapügyben szóban forgó első bűncselekmény miatt kiszabható büntetés maximális időtartama továbbra is tíz év – rámutat arra, hogy az alapügyben szóban forgó feltételes szabadságra bocsátás rendszerének módosításai többek között azzal járnak, hogy a „meghatározott terrorista bűncselekmény” miatt ilyen büntetésre ítélt személyek hosszabb ideig maradnak fogva tartásban.
- 19 E tekintetben MA és a Minister for Justice and Equality (igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter, Írország) vitatja e módosításoknak a büntetések törvényességének elvével való összeegyeztethetőségét, amennyiben e módosítások kérdésessé teszik az automatikusan bekövetkező feltételes szabadságra bocsátás rendszerét. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az említett módosítások továbbra is úgy tekinthetők-e, mint amelyek kizárólag a büntetések végrehajtására vonatkoznak, vagy éppen ellenkezőleg, úgy kell tekinteni, hogy azok visszaható hatállyal módosítják az MA-val szemben az Egyesült Királyságnak való átadása esetén kiszabandó büntetés terjedelmét.
- 20 E körülmények között a Supreme Court (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az elítélt személlyel szemben az állítólagos bűncselekmények elkövetése idején alkalmazható büntetésnél »súlyosabb büntetés« kiszabását és így a Charta 49. cikke (1) bekezdésének megsértését jelenti-e az olyan módosított szabályoknak egy bűncselekmény vagy bűncselekmények miatt határozott időtartamú szabadságvesztés-büntetésre, illetve -büntetésekre ítélt személyre történő alkalmazása, amelyek azzal a hatással járnak, hogy az említett személynek legalább az ilyen büntetés kétharmadát le kell töltenie, és ezután csak feltételhez kötötten fogja megilletni a feltételes szabadságra bocsátáshoz való jog a veszélyesség értékelésétől függően, miközben az állítólagos bűncselekmények elkövetése idején alkalmazandó szabályok alapján e személy a jog erejénél fogva automatikusan jogosult lett volna feltételes szabadságra bocsátásra az említett büntetés felének letöltését követően?”

A Bíróság előtti eljárás

- 21 A 2024. november 26-i MA végzésében (C-743/24, EU:C:2024:983) a Bíróság elnöke úgy határozott, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke szerinti gyorsított eljárásban bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 22 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondatát úgy kell-e értelmezni, hogy súlyosabb büntetés kiszabását jelenti az, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt személlyel szemben olyan rendszert alkalmaznak, amely szerint e személynek egy meghatározott fogvatartási időtartam legalább kétharmadát le kell töltenie ahhoz, hogy feltételes szabadságra legyen bocsátható, és az ilyen szabadságra bocsátás feltétele, hogy a szakhatóság úgy ítélje meg, hogy a társadalom védelme nem teszi szükségessé az említett személy további fogva tartását, továbbá e személy a kiszabott büntetés letöltésének vége előtt egy évvel szükségszerűen feltételes szabadságra bocsátandó, míg a szóban forgó bűncselekmények elkövetésének feltételezett időpontjában alkalmazandó szabályok értelmében automatikusan jogosult lett volna feltételes szabadságra bocsátásra e büntetés felének letöltését követően.
- 23 A Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondata kimondja, hogy nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni.
- 24 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a Charta 49. cikke legalább ugyanazokat a garanciákat tartalmazza, mint az EJEE 7. cikkében foglaltak, amelyeket a Charta 52. cikkének (3) bekezdése alapján a védelem minimális szintjeként kell figyelembe venni (2024. július 29-i Alchaster ítélet, C-202/24, EU:C:2024:649, 92. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 25 Mivel az előterjesztett kérdés a feltételes szabadságra bocsátás rendszerét érintő módosításoknak az ezen módosítások hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt személlyel szemben történő alkalmazására vonatkozik, emlékeztetni kell arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az EJEE 7. cikkének alkalmazásában különbséget kell tenni a lényegében „büntetésnek” minősülő intézkedés és a büntetés „fogatosítására” vagy „alkalmazására” vonatkozó intézkedés között. Így amennyiben valamely intézkedés jellege és célja a büntetés elengedésére vagy a feltételes szabadságra bocsátás rendszerének megváltoztatására vonatkozik, ez az intézkedés nem képezi a 7. cikk értelmében vett „büntetés” szerves részét (EJEB, 2013. október 21., Del Río Prada kontra Spanyolország ítélet, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 83. §; 2024. július 29-i Alchaster ítélet, C-202/24, EU:C:2024:649, 94. pont).
- 26 Mivel a „büntetésnek” minősülő intézkedés és a büntetés „végrehajtására” vonatkozó intézkedés közötti megkülönböztetés a gyakorlatban nem mindig világos, annak megállapítása érdekében, hogy a büntetés fogatosítása során hozott intézkedés kizárólag a büntetés fogatosításának módjára vonatkozik-e, vagy ellenkezőleg, befolyásolja annak terjedelmét, minden egyes esetben meg kell vizsgálni, hogy a kiszabott „büntetés” ténylegesen mivel járt a tárgyidőszakban hatályos nemzeti jog szerint, vagyis mi volt annak a jellege (EJEB, 2013. október 21., Del Río Prada kontra Spanyolország ítélet, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 85. és 90. §; 2024. július 29-i Alchaster ítélet, C-202/24, EU:C:2024:649, 95. pont).

- 27 E tekintetben az Emberi Jogok Európai Bírósága megerősítette, hogy az a körülmény, hogy a feltételes szabadságra bocsátásra való jogosultság időpontjának az elítélést követő meghosszabbítása a fogva tartás szigorításához vezethetett, a büntetés foganatosítását érinti, nem pedig magát a büntetést, következésképpen e körülményből nem lehet arra következtetni, hogy a kiszabott büntetés szigorúbb lenne, mint az ügy érdemében határozó bíróság által kiszabott büntetés (EJEB, 2021. augusztus 31., Devriendt kontra Belgium ítélet, CE:ECHR:2021:0831DEC003556719, 29. §; 2024. július 29-i Alchaster ítélet, C-202/24, EU:C:2024:649, 96. pont).
- 28 Ezzel szemben az Emberi Jogok Európai Bírósága az EJEE 7. cikkével ellentétesnek ítélte az olyan intézkedés visszaható hatályú alkalmazását, amely a mérsékelhető életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetés tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetéssé alakításában áll (EJEB, 2022. november 10., Kupinsky kontra Ukrajna ítélet, CE:ECHR:2022:1110JUD000508418, 56. és 64. §).
- 29 Következésképpen a büntetés foganatosítására vonatkozó intézkedés csak akkor összeegyeztethetetlen a Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondatával, ha visszaható hatállyal oly módon módosítja magának a szóban forgó bűncselekmény feltételezhető elkövetésekor kiszabható büntetésnek a terjedelmét, hogy az az eredetileg kiszabott büntetésnél szigorúbb büntetés kiszabását vonja maga után. Bár ez semmiképpen sem áll fenn, ha az intézkedés a feltételes szabadságra bocsátásra való jogosultság időpontjának meghosszabbítására korlátozódik, más lehet a helyzet többek között akkor, ha az intézkedés lényegében megszünteti a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, vagy ha olyan intézkedéscsomag részét képezi, amely az eredetileg kiszabott büntetés jellegének szigorítását eredményezi (2024. július 29-i Alchaster ítélet, C-202/24, EU:C:2024:649, 97. pont).
- 30 A fentiekből következik, hogy az a körülmény, hogy valamely nemzeti szabályozás a hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekményeket illetően a szabadságvesztés-büntetésnek a feltételes szabadságra bocsáthatóság előtt szükségszerűen letöltendő része meghosszabbítását írja elő, önmagában nem eredményezheti a Charta 49. cikke (1) bekezdése második mondatának megsértését.
- 31 Az előterjesztett kérdés azonban a feltételes szabadságra bocsátás rendszerének olyan módosításaira vonatkozik, amelyek túlmutatnak az ilyen szabadságra bocsáthatóság időpontjának pusztán meghosszabbításán. E módosítások ugyanis azzal a sajátossággal bírnak, hogy kérdésessé teszik azt a szabályt, amely szerint a feltételes szabadságra bocsátás a büntetés felének letöltését követően automatikusan bekövetkezik. Így e szabályt olyan rendszerrel váltják fel, amelyben a feltételes szabadságra bocsátás elsősorban az elítélt személy veszélyességének egy szakhatóság általi, a kiszabott büntetés előre meghatározott részének letöltését követő értékelésétől függ, ezt követően pedig másodsorban e büntetés letöltésének vége előtt egy évvel *ipso iure* be kell következnie.
- 32 Kétségtelen, hogy az ilyen módosítás önmagában a fogva tartást övező helyzet szigorodását vonja maga után. Így e módosítás bizonytalanságot teremt azzal kapcsolatban, hogy az elítélt személy feltételes szabadságra bocsátására mikor kerül sor, és bizonyos esetekben azt jelentheti, hogy a szabadságra bocsátásra csak a kiszabott büntetés letöltésének utolsó évében kerül sor, míg a szóban forgó bűncselekmények feltételezett elkövetésekor alkalmazandó rendszer keretében e személy biztos lehetett abban, hogy ez utóbbi évet megelőző időpontban *ipso iure* részesül e rendszer előnyeiből.

- 33 Mindemellett a jelen ítélet 27. és 29. pontjában említett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az a körülmény, hogy a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendszer módosításai a fogva tartást övező helyzet szigorodását vonják maguk után, nem tekintendő szükségszerűen úgy, mint amely a Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett súlyosabb büntetés kiszabását eredményezi.
- 34 E megfontolás egyrészt a kiszabott vagy kiszabható büntetésként értendő „büntetés” fogalmának, másrészt pedig a büntetés „fogyanatosítására” vagy „alkalmazására” vonatkozó intézkedések fogalmának szétválasztásából ered. Ez nemcsak a feltételes szabadságra bocsáthatóság időpontjának meghosszabbítására vonatkozik, hanem a feltételes szabadságra bocsátás elrendelésére vonatkozó egyéb feltételek, illetve eljárási szabályok módosítására is.
- 35 Így, amennyiben e módosítások lényegében nem szüntetik meg a szabadságra bocsátás lehetőségét, és nem eredményezik a szóban forgó bűncselekmények feltételezett elkövetésének időpontjában kiszabható büntetés jellegének szigorítását, a hatálybalépésüket megelőzően elkövetett bűncselekményekre való alkalmazásuk nem ellentétes a Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondatával.
- 36 E két feltétel közül az elsőt illetően hangsúlyozni kell, hogy a jelen ítélet 31. pontjában említetthez hasonló módosítás sem a törvény erejénél fogva, sem a gyakorlatban nem vezet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének lényegében való megszüntetéséhez.
- 37 Egyrészt ugyanis az ilyen módosítás fenntartja annak lehetőségét, hogy az elítélt feltételes szabadságra bocsátását a veszélyességére vonatkozó, a szabadságra bocsáthatóságnak a releváns nemzeti szabályozás által meghatározott időpontját követően elvégzett értékelés függvényében elrendeljék.
- 38 E tekintetben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy a feltételes szabadságra bocsátási biztosok hatásköreinek gyakorlása a gyakorlatban az ilyen szabadságra bocsátás lehetőségének megszűnéséhez vezethetne, amennyiben arra nem vonatkoznak megfelelő eljárási garanciák, ideértve a feltételes szabadságra bocsátás iránti kérelmek elbírálásának határidejét is.
- 39 Másrészt a jelen ítélet 31. pontjában említetthez hasonló módosítás nyomán a feltételes szabadságra bocsátásnak a kiszabott büntetés letöltésének vége előtt egy évvel *ipso iure* mindenképpen be kell következnie, így nem tekinthető úgy, hogy e büntetést ezentúl szisztematikusan teljes egészében fogva tartásban kell töltetni.
- 40 Ami a jelen ítélet 35. pontjában felidézett második feltételt illeti, nem tűnik úgy, hogy az ezen ítélet 31. pontjában említetthez hasonló módosítás olyan intézkedések sorába illeszkedne, amelyek az eredetileg kiszabott büntetés jellegének szigorítását eredményezik.
- 41 E tekintetben megjegyzendő, hogy az ilyen módosítás nem hosszabbítja meg az olyan bűncselekmény miatt kiszabott határozott ideig tartó szabadságvesztés maximális időtartamát, amelynek végrehajtására az e módosításból eredő feltételes szabadságra bocsátás rendszere vonatkozik. Egyébiránt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó első bűncselekmény miatt kiszabható büntetés maximális időtartama továbbra is tíz év.

- 42 Márpedig a büntetőbíróság által kiszabható szabadságvesztés-büntetés időtartama mind ez utóbbi rendszer szerint, mind pedig a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó, a szóban forgó bűncselekmények feltételezett elkövetésének időpontjában alkalmazandó szabályok szerint az a maximális időtartam, amely alatt az elítélt végeredményben fogva tartható.
- 43 Az előterjesztett kérdésben említett mindkét feltételes szabadságra bocsátási rendszer ugyanis magában foglalja annak lehetőségét, hogy a szabadlábra helyezett személyt az elítélésekor meghatározott szabadságvesztési időtartam keretein belül ismét fogva tartásba helyezték, amennyiben e személy magatartása a szabadságra bocsátás visszavonását indokolja. E rendszerek egyike sem biztosítja tehát az említett személy számára, hogy a büntetőbíróság által kiszabott szabadságvesztés-büntetés előre meghatározott része tekintetében szabadlábon maradhat.
- 44 Ezenkívül, ami a feltételes szabadságra bocsátásnak a jelen ítélet 31. pontjában említetthez hasonló módosításból eredő feltételeit illeti, az elítélt személy feltételes szabadságra bocsáthatóságának időpontjában értékelt veszélyességére vonatkozó kritérium – amint arra a főtanácsnok az indítványának 96. pontjában rámutatott – a büntetés-végrehajtási politikákban bevett kritérium. Az ilyen kritérium, amennyiben az elítélt várható magatartásának – a büntetés nagyobb részének fogva tartásban való letöltését követően fennálló helyzete fényében történő – jövőre vonatkozó értékelését feltételezi, az elítélésekor lefolytatottól eltérő jellegű értékelést jelent, és ezáltal a büntetés végrehajtásához kapcsolódik.
- 45 E tekintetben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy a feltételes szabadságra bocsátási biztosok olyan, tisztán diszkrecionális jogkörrel rendelkeznének, amely túlmutat azon a jogkörön, hogy többek között az elítélt személynek a büntetés nagyobb részének fogva tartásban való letöltését követően fennálló veszélyességét értékeljék. Konkrétabban, ezen iratokból nem tűnik ki, hogy e biztosok ezen értékeléstől független büntetőpolitikai megfontolásokra támaszkodhatnak.
- 46 E körülmények között sem az a körülmény, hogy a feltételes szabadságra bocsátás rendszerének az alapügyben szóban forgóhoz hasonló módosításai csak az elítéltek bizonyos kategóriáit érintik, sem az e módosítások alapjául szolgáló indokok nem jelenthetik azt, hogy e módosítások összeegyeztethetetlenek a Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondatával. E körülmény és ezen indokok ugyanis nem érintik az említett módosításoknak e személyek objektív helyzetére gyakorolt hatásait, így önmagukban nem vezethetnek arra a következtetésre, hogy ugyanezen módosítások az említett személyekkel szemben súlyosabb büntetés alkalmazását vonják maguk után.
- 47 E körülmények összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 49. cikke (1) bekezdésének második mondatát úgy kell értelmezni, hogy nem jelenti súlyosabb büntetés kiszabását az, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt személlyel szemben olyan rendszert alkalmaznak, amely szerint e személynek egy meghatározott fogvatartási időtartam legalább kétharmadát le kell töltenie ahhoz, hogy feltételes szabadságra legyen bocsátható, és az ilyen szabadságra bocsátás feltétele, hogy a szakhatóság úgy ítélje meg, hogy a társadalom védelme nem teszi szükségessé az említett személy további fogva tartását, továbbá e személy a kiszabott büntetés letöltésének vége előtt egy évvel szükségszerűen feltételes szabadságra bocsátandó, míg a szóban forgó bűncselekmények elkövetésének feltételezett időpontjában alkalmazandó szabályok értelmében automatikusan jogosult lett volna feltételes szabadságra bocsátásra e büntetés felének letöltését követően.

A költségekről

- 48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikke (1) bekezdésének második mondatát úgy kell értelmezni, hogy nem jelenti súlyosabb büntetés kiszabását az, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt személlyel szemben olyan rendszert alkalmaznak, amely szerint e személynek egy meghatározott fogvatartási időtartam legalább kétharmadát le kell töltenie ahhoz, hogy feltételes szabadságra legyen bocsátható, és az ilyen szabadságra bocsátás feltétele, hogy a szakhatóság úgy ítélje meg, hogy a társadalom védelme nem teszi szükségessé az említett személy további fogva tartását, továbbá e személy a kiszabott büntetés letöltésének vége előtt egy évvel szükségszerűen feltételes szabadságra bocsátandó, míg a szóban forgó bűncselekmények elkövetésének feltételezett időpontjában alkalmazandó szabályok értelmében automatikusan jogosult lett volna feltételes szabadságra bocsátásra e büntetés felének letöltését követően.

Aláírások